

Рівненський державний гуманітарний університет
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра образотворчого та декоративного мистецтва ім. Степана Шевчука

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК23 ПЛАСТИКА (КЕРАМІКА)
(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність В3 « **ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО ТА РЕМЕСЛА**»
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма **БАКАЛАВР**

Факультет ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
(назва інституту, факультету,)

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма з ПЛАСТИКИ (КЕРАМІКА) для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
за освітньою програмою БАКАЛАВР

Мова навчання УКРАЇНСЬКА

Розробники:

Старший викладач Чернієнко Віра Андріївна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука

Протокол від 25 вересня 2025 року № 8

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЮК

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією художньо-
педагогічного факультету

Протокол від 29 вересня 2025 року № 8

Голова навчально-методичної комісії

Олена ВЛАСЮК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 4	Спеціальність: 023 «образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 7		1-4 й	1-4 й
Індивідуальне науково-дослідне завдання кваліфікаційної роботи (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 300		2-8 й	2-8 й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 3	Освітній рівень: бакалавр	14 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		86 год.	год.
		Самостійна робота	
		200 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю: 3,5,7,8 екз.	
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше) Технологія та матеріалознавство в декоративному мистецтві			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Пластика є обов'язковою навчальною дисципліною в освітній програмі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація ступеня вищої освіти – бакалавр. Об'єкт предметної області – цілісний продукт предметно-просторового та візуального середовища. Ціль навчання: формування фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва. Навчальна дисципліна використовується для формування компетентностей визначених освітньою програмою

Дисципліна формує загальні компетентності:

ЗК06. Здатність застосовувати базові знання та навички у практичній діяльності.

ЗК09. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Дисципліна формує фахові компетентності:

ФК 01.Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

ФК 04. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями .

ФК 05. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

ФК 06. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

ФК 07. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

ФК 09. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Програмні результати навчання

ПР01. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПР02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПР06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПР07. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПР08. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПР09. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПР 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, технологічної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПР 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності

3. Очікувані результати навчання (базуються на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються)

1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
3. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
4. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
5. Відображати морфологічні, стильові та кольорово-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва в практичній діяльності за фахом.
6. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології

- об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
7. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
  8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
  9. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності.
  10. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно вивчати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.
  11. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.
  12. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.
  13. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.
  14. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Композиція на площині

Тема 1. Рослинний мотив та стилізація його.

Тема 2. Розетка рослинного мотиву.

Змістовий модуль 2. Форма та пропорції

Тема 3. Модель черепа в глині.

Тема 4. Обрубковка. Узагальнення.

Змістовий модуль 3. Пластика в об'ємі

Тема 5. Частини обличчя. Ніс. Око.

Тема 6. Частини обличчя. Губи. Вуха.

Змістовий модуль 4. Вивчення античних зразків

Тема 7. Глиняна модель з античного зразка.

Змістовий модуль 5. Рельєф в скульптурі

Тема 8. Картуш.

Змістовий модуль 6. Портрет з натури

Тема 9. Глиняна модель. Портрет з натури.

Змістовий модуль 7. Тематична композиція з фігурою людини

Тема 10. Тематична композиція з фігурою людини.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Композиція на площині												
Тема 1. Рослинний мотив та стилізація його	18	2		10		6		2				
Тема 2. Розетка рослинного мотиву	27	2		10		15			2			
Разом за змістовим модулем 1	45	4		20		21		2		2		
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Форма та пропорції												
Тема 3. Модель черепа												
Тема 4. Обрубковка												
Разом за змістовим модулем 2												
Змістовий модуль 3. Пластика в об'ємі												

Тема 5. Частина обличчя. Око. Ніс.			-	-		-			-	-	-	
Тема 6. Частина обличчя. Губи. Вухо												
Разом за змістовим модулем												
Модуль 3.												
Змістовий модуль 4. Вивчення античних зразків												
Тема 7. Глиняна модель античного зразка												
Разом за змістовим модулем												
Змістовий модуль 5. Рельєф в скульптурі												
Тема 8. Картуш												
Разом за змістовим модулем												
Модуль 4.												
Змістовий модуль 6. Портрет з натури												
Тема 9. Глиняна модель. Портрет з натури												
Разом за змістовим модулем												
Змістовий модуль 7												
Тема 10ю Тематична композиція з фігурою людини												
Разом за змістовим модулем												
ІНДЗ			-									
Усього годин												

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Стилізація рослини	4
2	Розетка	10
3..	Череп	11
4	Обрубівка	11
5	Ніс. Око.	11
6	Губи. Вуха	11
7	Модель з античної голови	11
8	Картуш	11
9	Портрет з натури	11
10	Тематична композиція з фігурою людини	11
	Разом	120

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стилізація рослин	18
2	Розетка	18
3	Череп	18
4	Обрубівка	18
5	Ніс. Око	18
6	Губи. Вуха	18
7	Модель з античної голови	18
8	Картуш	18
9	Портрет з натури	18
10	Тематична композиція з фігурою людини	18
	Разом	180

10. Індивідуальні завдання.

11. Методи навчання.

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
- МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату);
- МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);
- МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

- МО1 – екзамени;
- МО2 – усне або письмове опитування
- МО3 - колоквиум,
- МО4 – тестування;
- МО5 – командні проекти;
- МО6 – реферати, есе;
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;
- МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;
- МО10 – залік.

13. Засоби діагностики результатів навчання (засобами оцінювання та методами

демонстрування результатів можуть бути:

- екзамени;
- комплексні экзамены;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах;
- інші види).

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК __		ПРН __			
		ПРН __			
ФК __		ПРН __			
		ПРН __			

14. Критерії оцінювання результатів навчання. Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти,			

			узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ та оцінка за екзамен.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2						ІНДЗ
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	10	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5			
Модульний контроль - 5				Модульний контроль - 5						

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота								ІНДЗ	Сума
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль - 20				Модульний контроль - 20					

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Практична розробка	Захист роботи	Сума
30	30	40	100

15. Методичне забезпечення

- 1.Методичні вказівки до виконання завдання «Інтерпретація натюрморту» для студентів 1 курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» денної та заочної форм навчання (художня кераміка). Автор-укладач В. А. Чернієнко. – Рівне. РДГУ, 2018. – 28с.
- 2.Методичні вказівки до виконання завдання «Анімалістика» для студентів 3 курсу спеціальності 023 «образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» денної та заочної форм навчання (художня кераміка). Автор-укладач В. А. Чернієнко – Рівне. РДГУ, 2023.- 40с.
3. Методичні вказівки до виконання завдання «Антропоморфна пластика» для студентів 3 курсу спеціальності 023 «образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» денної та заочної форм навчання (художня кераміка). Автор-укладач В. А. Чернієнко – Рівне. РДГУ, 2023.-40с.
4. Методичні вказівки до виконання дипломних робіт для студентів 4 курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» за освітньою програмою «бакалавр» денної та заочної форм навчання (художня кераміка).Автор-укладач В.А. Чернієнко – Рівне. РДГУ, 2020. – 40 с.

16. Рекомендована література (основна)

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво.- Львів. «Світ», 1993.
2. Бібліографія українського гончарства. 2000. Національний науковий щорічник. – Опішне.Українське Народознавство, 2001.
- 3.Білецький П. Мова образотворчого мистецтва. К.,1979.
4. Божко Ю. Основи архітектурики и комбинаторики формообранования. Х., Вища школа.,1991.
5. 12. Від ремесла до творчості. Збірник. Упорядник Ю. Легенький.- Київ, «Час», 1990.
- 6.Ганжа П. Таємниці українського рукомесла. – К. Мистецтво, 1996.
7. Голубець О. М. Кераміка в інтер'єрах. Практика львовських художників.- Декоративное искусство СССР.- 1984.
- 8.Голубець О. Львівська кераміка.- К. Наукова думка, 1991.
- 9.Гурська А. Мова та граматики українського орнаменту. Київ. 2003.
- 10.Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Запаско Я. П. та інші. У 2-х т. – Львів, Афіша, 2000.
11. Жоголь Л. Декоративное искусство в современном интерьере.- К. Будівельник, 1986.
12. Кераміка України. К. ТОВ «Видавничий центр «Логос» Україна».- 2009.
13. Лашук Ю. Традиции подлинные и мнимые. Декоративное искусство СССР.- 1972 - №9.

14. Нога О. Українська художньо-промислова кераміка Галичини (1840-1940). – Львів НВФ «Українські технології», 2001.
15. Образотворче мистецтво. Вид. НСХУ.
16. Петрова О. Мистецтвознавчі рефлексії. Київ, видавничий дім «КМ Академія», 2004.
17. Пошивайло О. Гончарство в системі традиційно-побутової культури українців. Українці. Історико-етнографічна монографія у двох книгах. – Опішне. Українське Народознавство, 1999.
18. Романець Т. Стародавні витоки мистецтва української народної кераміки. К., 1996.
19. Рижов С., Бурдо Н., Відейко М., Магомедов Б. Давня кераміка України, Археологічні джерела та реконструкції. – К., Тов «КОЛО-РА», 2001.
20. Селівачов М. Народне мистецтво й сучасність.- К., 1980.
21. Селівачов М. Лексикон української орнаментики.- К., 2001.
22. Чегусова З. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття . 200 імен. Альбом-каталог. – К. ЗАТ «Атлант ЮЕМСІ», 2002.
23. Яковлев М. Композиція + геометрія. К., 2007.

Рекомендована література (допоміжна)

1. Бернштам Т. А. Орнитоморфная символика у восточных славян. СЗ – 1982 - №1.
2. Бібікова В. Про джерела геометричного стилю в палеолітичному мистецтві Східної Європи. 8. *bornik Marosininio Mica v Prage, 1966. T.20. 1-2 .Praga, 1966*
3. Болсуновский К. Писанки как предмет языческого культа, - К. , 1909.
4. Запаско Я. Деякі питання теорії орнаментального мистецтва. НТЕ – 1959 -№1.
5. Золотницький Н. Цветы в легендах и преданиях. – К. Довира, 1994.
6. Костомаров М. Словянська міфологія. Вибрані праці. – К. Либідь, 1994.
7. Кубе А. Итальянская майолика 15-18 веков. Собрание Государственного эрмитажа. М., 1976.
8. Любченко В. Орнамент у прикладному мистецтві. Громадське покликання митця. – Львів, 1977.
9. Мусієнко П. Керамічний живопис. – Київ., 1947.
10. Тищенко О. Історія декоративно-прикладного мистецтва України – К., Либідь. 1992.

17. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. [uk.wikipedia.org > wiki](http://uk.wikipedia.org/wiki)
2. <http://www.artkeramica.ru/>
3. <https://sites.google.com/a/tng.in.ua/training/main/ceramicstudio?pli=1>
4. <http://cargocollective.com/klink/Daniel-Ogassian>

5. <http://cargocollective.com/klink/Sa-er-de-her-Lithos-Design>
6. <http://www.europeanceramiccontext.com/events/exhibitions/>
7. <http://art-on-google.com/>
8. <http://concursointernacional.blogspot.com/>
9. <http://ceramicartsdaily.org/>
10. <http://ceramico.blogspot.com/>
11. <http://barbotina.blogspot.com/?spref=fb>
12. <http://www.pulsceramics.com/barbroaaberg.htm/>
13. http://www.youtube.com/watch?v=1m_sHGFf4o8
14. <http://www.arboretum.umn.edu/abouttobin.aspx>
15. http://www.lindsayfeuer.com/artists_statement.html
16. <https://www.facebook.com/groups/sculptural.ceramics/>

Робоча програма навчальної дисципліни ОК 23 Пластика (кераміка)
(назва навчальної дисципліни)

перезатверджена без змін та доповнень / зі змінами та доповненнями на 20__-20__ навчальний рік

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “25” вересня 2025 року № 8
Завідувач кафедри _____ (Власюк О. П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)